

на работните процеси или ускоряването на извършването на отделните операции.

Когато се анализират операциите на търговските работници, прието е те да се разделят на две основни групи.*

1. Технически операции — отмерване, опаковка, изчисляване на стойността, написване на бележката, проверка на бележката след заплащането на сумата и пр.

2. Операции по обслужването на купувача — показване на стоката, помагане на купувача да си избере стока, даване обяснения за стойността и качеството на стоката и др.

Икономия на време трябва да се търси не толкова в ускоряването на втората група операции, тъй като това би се отразило върху културното обслужване на гражданите, колкото в ускоряването на техническите операции.

Ускоряването на техническите операции може да бъде постигнато на първо място чрез използване на по-съвършени оръдия на труда, като дозатори, машини за нарязване на разни продукти, циферблатни везни и др.

Освен това предварителното поставяне на стоките на определените рафтове в зависимост от честотата и комплексността на потребителското търсене, разполагането на стоките по начин, който съкращава пътя на движение на продавача, поставянето на инструментите на постоянно и удобно място са мероприятия, които чувствително намаляват времето за извършване на техническите операции.

Накрая върху намалението на времето за извършване на техническите операции, оказва влияние ловкостта, находчивостта и навикът на търговския работник бързо и сръчно да извършва отделните операции.

За да се установят и използват съществуващите скрити резерви за повишаване на производителността на труда, трябва да се изучава работното време на търговските работници. Това може да се постигне чрез така наречената фотография или хронометриране на работното време. Тези методи ни дават възможност да установим както разходите на работно време за извършването на различни операции, така и загубеното време за престой.

Анализът на тези данни ни разкрива възможностите за най-рационалното използване на работното време и уплътняване на работния ден. За да се добие обаче ясна представа за резервите на работно време, трябва да се наблюдават едновременно както обикновени продавачи, така и ударници.

Важно условие за повишаване на производителността на труда е и квалификацията на търговските работници. Непрекъснатото повишаване на квалификацията на търговските работници се налага поради бързото нарастване на обема и разнообразието на стоките и поради бързото нарастване на потребителското търсене, което води и до повишаването на изискванията от страна на купувачите.

Като прецениха голямата важност на въпроса за повишаването на квалификацията на търговските работници, Министерският съвет и ЦК на БКП с 240-то постановление от 10 май 1954 г. постановиха да се открият редица курсове и школи както за ръководните, така и за изпълнителските кадри в търговията.

* Серебряков — Организация и техника советской торговли — стр. 192.